Numĕrul 27. Adaus la Numĕrul 143 al „Dreptății“ din 2 (14) Iuliu 1894. Anul I.

FOAIA DE DUMINECĂ
A ḐIARULUI „DREPTATEA“.

Editor: **Dr. Cornel Diaconovich.** | Redactor responsabil: **Dr. Valeriu Branisce.**

Institutul „Pavelian“ in Beiușiu.

Prea Sfinția Sa episcopul Pavel are renumele de bun chivernisitor, de mare econom. Om eșit nemijlocit din popor, cunoaște, ca nime altul doar, păsurile Românilor in d'ale traiului. A cunoscut cu temeiu miseria ce a copleșit pre bieții sĕi credincioși. Cu 'ntristată inimă a fost nevoit insĕ foarte adese-ori, sĕ privească, câte talente au dispărut prin păturile mai inferioare ale poporului, cari scoase la iveală, ingrijite și desvoltate, ar fi făcut nepretuite servitii poporului, din care făceau parte. Au trebuit sĕ piară insĕ, din pricina neajunsurilor materiali! A precumpenit apoi avantagele, ce ni le tinde creșterea religioasă-morală din internate, și astfel a realisat nobila sa intenție: de a zidi pre lângă gimnasiul din Beiuș un internat pentru tinerimea gr. cat. română.

Aici reproducem fotografia acelui institut. Este edificat in contiguitate cu monumentala zidire a gimnasiului. Frontul spre nord, ear aripa prelungită spre rĕsărit; cu prospectul spre „Moșul Bihor“.

Institutul „Pavelian“ in Beiușiu.

De-a-lungul aripei situate imediat pre țĕrmul: „Văii Nimuieștilor“, șerpuiește vioi rîulețul de munte isvorit pre coastele ostice ale coroanei de munți, ce măiestos se 'ntinde de la NW spre SO marcând linia de despărțire intre „Crișeni“ și „Moți“. Acest rîuleț ḑiua inveselește, ear noaptea adoarme cu tainicele-i șoapte și linul zuzĕt al valurilor sale sprintene pre micii locuitori pururea veseli ai institutului. Țĕrmul e intocmit intr'un corso-u in miniatură.

Zidirea internatului s'a terminat la anul 1888; recuisitele mobiliare s'au procurat in 1889; dar imprejurările n'au permis ca sĕ se deschidă de cât in toamna anului 1891.

Istoria fundării, statutele institutului scl. a se vedé in „Programa gimnasiului“ sup. gr. cat. și a scoalelor normali din Beiuș pre an. scol. 1891/92.

Numĕrul băieților cari sĕ impărtășesc in deosebită ingrijire sufletească și trupească se urcă de present la 80; dintre acestia solvenți: 60; stipendiști: 20. Solvenții plătesc pentru intreagă provisie: 12 fl. la lună. Sub titlu de credențieri, infirmariști și ucenici ai superiorilor mai ocrotește institutul incă 6—7 sĕraci băieți.

Incăperile lui, pre cum: museele (salele de invĕțămênt), dormitoarele, despărțĕmêntul cu basen pentru baie, scl. sunt spațioase, curate și luminoase, toate aranjate higienic. Prețios este insĕ mai pre sus de toate spațiosul ocol al institutului. De o parte cu gimnastica de earnă, de alta parte cu aparate pentru gimnastica de vară. Aici își esecutează băieții in oarele de respiriu jocurile copilărești și gimnastice atât de priincioase sĕnĕtății.

Acest institut are aḑi indoită menire: Educarea n a ț i o n a l ă și știintifică a tinerimei! Trebue sĕ fie drept adăpost al scumpei noastre limbi, din grația „nobililor“ noștri „domni“, scoasă din gimnasiu.

In prima linie, va avé deci, sĕ dăicească cu inmiită ingrijire și invăpăiată căldură dulcea noastră limbă, asupra căreia s'a deslănțuit pre toată linia cu elementară furiă nouĕ prigoniri...!!

Mână in mână dară acest institut cu gimnasiul, inființat de nemuritoriul episcop Samuil V u l c a n, are sĕ completeze instrucțiunea și educațiunea tinerimei unei insemnate părți a poporului nostru.

Aceasta are aici cu atât mai mare insĕmnĕtate și importanță, cu cât aceste ținuturi ale Crișului nu se pot lăuda cu pămênt fructifer mult și estins și locuitorii români, bastinașii acestui pămênt, au se susțină o grea și incordată luptă pentru esistență in aceste romantice văi și coaste ale regiunii muntoase.

Din aceste considerante misiunea acestor institute conduse cu sistem și intelepciune este mare și sublimă, mai grea doară ca acelor lalte asemeni institute ale noastre. Ele au de lucru de la inceput până la sfêrșit cu tinerul ce se incredințază lor; ele au se intregească mult, in cele de lipsă ce insĕ acasă chiar și la părinți n'au putut avé și n'au putut nici cere intre impregiurările grele ale luptei și frămêntării de toate ḑilele...

Aceste institute au se crească din mulțimea de copii blânḑi, morali și talentați ai codrilor Bihorului oameni intregi, sĕ le pună temeiu caracterului lor pentru viitoriu și sĕ dee neamului român in seamă tot atâți stêlpari devotați in bine și in rĕu națiunii și fii credincioși bisericei naționale.

Pre cât de veseli și recunoscători aprețiem și constatăm in present dară netăgăduitele merite ale Exelenției Sale, la cari și-a câștigat necondiționat titlu prin ridicarea acestor monumentale zidiri, — pre atât de ingrijați recomândăm pentru viitoriu părințeștei Sale atențiuni: potrivita alegere a acelor persoane in a căror mâni depune conducerea institutului, care numele Prea Sânției Sale poartă. Ințelegem destoinici superiori, cum sunt aceia, cari astăḑi in fruntea institutului stau. E deci, că ne referim la viitoriu, când vedem și ḑilnic esperiem, ce sucrescență ne dau seminarele ungurești. Nu relevăm alta de cât că absolvenții trecuți prin aceste seminarii, despre tot, ceea-ce „național“ numim, și mai de multe-ori fără vina lor, nici atâta cunoștință n'au câtă au despre continentul de la polul sudic al acestui biet pămênt!

Sĕ nu uităm cuvintele lui Aron Densușan: „In lupta teribilă pentru esistință, ce s'a deslănțuit in mijlocul tendințelor vehemente de absorbire, ori-ce pas pierdut din terenul limbei, ori-ce individ scos din usul ei, este un dram de sânge stors din corpul nostru... La vechii romani esista o profeție, care ḑicea: soartea va părăsi pe romani, când își vor uita limba părințească!“

Aceasta profeție sĕ adresează la noi aḑi, ca nici odată!

M e l i s s a.

Procesele noastre de pressă.

Intêmplarea cea mai interesantă şi mai insemnată pentru noi din sĕptĕmâna trecută este, că până când scriem aceste rênduri, contra foilor „D r e p t a t e a“ şi a suplementului ei „F o a i a d e D u m i n e c ă“ s'au pus la cale şi se pregătesc nici mai mult nici mai puţin de cât şesespredece procese de presă deodată.

Improcesuaţi sunt mai cu seamă articoli, corespondenţe şi scurte impărteşiri, cari au apărut de la pertractarea procesului Memorandului incoace şi cari se referesc la acel proces.

Directorul-editor şi redactorul respundĕtoriu ai acestor foi au fost deja de două ori citaţi la interogătoriu la tribunalul reg. din loc. In ambele rênduri Domnii Dr C. D i a c o n o v i c h şi Dr V. B r a n i ş t e s'au infăţoşat şi, protestând cu toată hotărîrea contra ignorării disposiţiunilor legii din partea judecătoriei incuirătoare referitoriu la dreptul limbei române intemeiat şi in codicele criminal, au dat deslucirile necesare.

Dl Dr V. Branişte a luat respunderea pentru toţi articolii incriminaţi.

Foarte caracteristic este că din ambele foi s'au incriminat şi astfel de articoli, cari s'au reprodus din a l t e f o i s t r ă i n e sau cari conţin părerile in causă ale unor c e l e b r i t ă ţ i e u r o p e n e, ai căror a u t o r i dară stau cu totul afară de redacţiunea acestor foi inprocesuate.

Am luat dară impresiunea, că anumite cercuri sunt dominate de o ură nespusă asupra acestor foi bag seamă pentru ţinuta lor sinceră naţională şi pentru inriurinţa ce susţin că ele ar avé asupra cetitorilor lor. Şi acestea ne-au convins totodată şi mai tare despre temeinicia informaţiunilor ce am primit şi de cari am amintit deja, că de la ministeriul de interne din Budapesta se lucră pe toate căile şi cu toate forţele ca sĕ se şteargă ori ce amintire a procesului Memorandului, sĕ se nimicească in opiniunea publică română amăriciunea şi esacerbaţiunea provocată prin acel proces unic in feliul sĕu chiar şi aici in aceste ţinuturi, din apropierea Balcanului.

Dacă inscenătorii acestor goane cred că prin procese, prin gendari, prin terorisări se poate stoarce inţelegere, iubire şi pace, apoi fiă-le după credinţa lor.

Noi nu credem şi stăm gata.

Dacoromânul.

Legi.

Rectificarea listelor electorale.

Atragem atenţiunea din nou că acuma suntem tocmai in timpul când au sĕ se facă rectificările listelor alegĕtorilor, cari vor avé valoare in anul viitoriu 1895.

Consemnarea alegĕtorilor de deputaţi dietali este pusă la vedere publică la oficiul comunei timp de 20 ḑile adecă din 5 p â n ă i n 25 I u l i u n. In acest timp este indreptăţit ori cine a lua copiă de pre lista alegĕtorilor anume de la 8 până la 12 oare inainte de amiaḑi şi de la 2 până la 6 oare după amiaḑi.

In cele prime 10 ḑile de la 5—15 Iuliu fie cine poate reclama in causa sa propriă. Afară de aceea toţi câţi sunt inscrişi in lista alegĕtorilor au dreptul de a reclama contra acestei liste, dacă fără drept s'a inscris sau a rĕmas afară cineva.

Reclamaţiunile sunt de a se face in scris, a se instrua cu documentele potrivite de a dovedi aserţiunile din reclamaţiune şi a se da la protocolul oficiului comunei cel mai târḑiu până in 15 I u l i u n. 1894 l a 6 o a r e seara. Intr'o reclamaţiune se pot cuprinde reclamări şi faţă de mai multe persoane şi dacă cere cel ce dă reclamaţiunea, trebue sĕ i-se dee intărirea presentărei.

In celelalte 10 ḑile, adecă din 16 I u l i u până inclusive 25 I u l i u 1894 vor fi espuse la oficiul comunal vederei publice reclamaţiunile intrate in cele prime 10 ḑile. In acest timp fie-cine îşi poate face obiecţionările sale referitoare la persoana sa propriă, ear' referitoriu la alţii se poate face numai faţă de acelea persoane cari sunt deja conscrise in listă. Obiecţionările au sĕ se presenteze in scris şi trebue sĕ se dee separat contra fie-cărei reclamaţiuni pe care avem voiă a o ataca. Adecă intr'o hârtie nu-i permis a se face obiecţionări contra mai multor reclamaţiuni speciale.

Asupra acestor reclamaţiuni şi observări presentate in termin legal şi in formă prescrisă hotăreşte comitetul central electoral cel mult in 20 ḑile, anume in şedinţele sale ce le va ţiné din 1 Septemvre a. c. incolo. Aceste hotăriri motivate sau se espun vederei publice, sau se vor inmanua respectivilor interesaţi.

Contra acestor hotărîri respectivii interesaţi au dreptul se dee recurs la Curia reg. din Budapesta in termin de 10 ḑile, socotite de la inmanuarea hotărîrei comitetului central electoral.

Curia este datoare a resolvi reclamările până in 15 D e c e m v r e şi ale retrimite comitetului central electoral, care apoi rectifică pe basa acestor hotăriri listele electorale şi dispune ca aceste liste rectificate definitiv sĕ se trimite câte un esemplariu tuturor oraşelor, comunelor mari şi notariatelor cercuale din respectivul cerc electoral şi astfel cu 30 Decemvre n. 1894 toată afacerea rectificărei listelor alegĕtorilor pro 1895 se fie terminată.

In fine mai observăm că in temeiul §-ului 115 al legii electorale toate scriptele, estrasele, adeverinţele şi alte documente sunt libere de timbru şi sunt a se estrada fără taxe.

Sĕ studiăm dară bine legea electorală, şi sĕ lucrăm fără amânare conform ei, ca sĕ fim gata pentru ori ce eventualitate.

FOIŞOARA.

La seceriş...

La seceriş pe câmpu 'ntins
Pornesc copile şi feciori,
Bĕtrânii 'n urma lor privesc
Ca la luceferii din zori!...

Nădejdea toată-au pus'o 'n ei,
Şi ei muncesc, că-'s tineri buni,
Şi ştiu iubi părinţii lor
C'au invĕţat de la străbuni!

Ei merg cântând la munca grea,
De-'ţi par'că se incing la hori:
Aşa-'i românul, firea lui:
Şi 'n rĕu şi 'n bine-'i doinitori....

Lucraţi copii cu Dumneḑeu
Şi spuneţi lumii verde 'n faţă,
Că suntem toţi, poporu 'ntreg:
Isvor de trainică viaţă....

Alexandru Muntean alui Vasile.

De ce-s mânioşi Ungurii pe Nemţi?

— Snoavă. —

Veḑi bine, de când e lumea lume şi ungurul Ungur, el n'a voit bucuros sĕ inveţe limbi streine, că-şi ḑice: de ce? Au este limbă ca cea ungurească, mai este om ca Ungurul, buruiană ca curechiul şi pasere ca porcul?

Şi sunt vestiţi negustori de porci unii Unguri, adună turme intregi, şi le vind cu bune câştiguri. Norocul că au bani! Nu ştiu Ungurii ceşti nefăcuţi din jidani, purta-vor negustoria de porci ori ba, dar adevĕraţii Unguri şi-au făcut stare cu ea.

Destul că trei negustori de porci, Unguri — nu ştiu de unde — pleacă cu o turmă zdravĕnă de porci la Beciu. P'atunci nu era cale ferată. Deci merseră ei poate vre-o sĕptĕmână, de nu chiar două, până au ajuns in satul impĕratului. Şi mult se mirară de ce le vĕḑură ochii, că ori cum, dar Beciul şi p'atunci era mai altcum de cât satele lor de pe pustă. Mult se minunară că nu vĕd ei case acoperite cu paie şi porci pe uliţe. Dar mai mult se mirară când veḑură că nici un Neamţ nu ştie nici un bold ungureşte. Ce proşti îs nemţii ăstia — îşi ḑise ei — se nu ştie ei nici ungureşte!

Cum făcură, cum nu făcură, destul că porcii şi-i vindură cu preţ foarte bun şi acum hai la voiă bună! Dar unde?

Mĕ, ḑice unul, mĕ, nemţii tot nu sunt aşa proşti cum credem noi; mĕ, eu am vĕḑut intr'un loc de asupra uşii aninat un tănier de aramă, semn că acolo sĕ căpĕta mâncare; apoi unde-i mâncare şi beutură trebue sĕ fie. Merg sĕ vĕd.

Şi se duce Gyuri in lăuntru: Jó napot! da bineţe adecă după cum i era graiul, ungureşte. Dar neamţul nu ştie un bold unguresc. Nu se pot inţelege. Dar de ce-i ungurul Ungur, dacă nu se dovedească că şi fără nemţasca poate?! Prinde deci a arĕta cu mâna spre gură şi a căsca gura. — Aha! gândi bărbierul, îl dor dinţii pe bietul creştin, a venit sĕ-i scot vr'unul? Apoi îl puse pe un scaun şi îi legă o servietă sub barbă. Ungurul se dă pĕrului, creḑind că p'acolo aşa-i moda, cu atât mai vĕrtos că vĕḑuse şi la el acasă cum muierile leagă ştergare sub barbe la copii. — Un lucru nu-i intra numai prin capul lui cel tăhuiu, şi acela era că oare

România.

Studenții din România cătră cei de la noi. Comitetul național al studenților din București, față de deamna declarația, făcută de studenții din Transilvania și Ungaria cu privire la darea in judecată a studenților români, a hotărit in unanimitate se le trimită o scrisoare de aprobare și imbărbătare. Această scrisoare sună astfel:

Fraților! Loviturile indreptate cu atâta furiă contra voastră din partea dușmanilor seculari ai neamului nostru, dovedesc până la evidență energia și abnegația, cu care voi ați luptat și luptați pentru a ușura suferințele mult incercatului popor român. Aceste lovituri ne isbesc și pe noi, căci causa voastră e causa păcii și a progresului, e lupta desperată a unui popor in lanțuri contra tiraniei deghisate.

Vina voastră este, că nu ați părăsit poporul român, atât de esploatat, și nu l'ați lăsat pradă dușmanilor, ci ca fii demni, eșiți din sînul lui, l'ați chemat la monstruosul proces din Clușiu, spre a arĕta lumei intregi, că el este solidar cu conducĕtorii lui, cari au cerut, pe căile legale, a se reda neamului românesc drepturile și libertățile cuvenite.

Prigonirea și condamnarea voastră pentru această nobilă causă v'a asigurat și mai mult iubirea și admirația nu numai a noastră, ci a intregei lumi civilisate. In lupta, ce vi-s'a declarat, nu șovăiți un moment, căci alungați fiind din templul sacru al științei și luminei vi-s'a dat ocasiă sĕ ve reintoarceți in sinul poporului la părinții și frații voștri, ca impreună cu ei, cu forțe unite, se luptați contra neimblânḑitului dușman.

Fiți incredințați, iubiții nostri frați, că sprijinul nostru nu ve va lipsi nici in cele mai grele momente.

I. Angelescu, C. Axentie, I. Bonea, N. Brânḑeu, C. Ionescu, A. Mușetescu, Mir. Petrescu, G. Paulianu și St. Granga.

Manevrele militare. Asupra marilor manevre de toamnă ce se vor țină in anul acesta, putem da următoarele detalii ce arată in scurt planul acestor manevre.

Un corp de armată din Moldova va pleca dintre Roman și Bacău spre a forța liniile fortificațiilor de la Focșani și Nămăloasa și a ataca Galații.

Acest corp de armată va trece apoi inainte indreptându-se spre Bărăgan, unde se va da lupta contra unui alt corp de armată. Cel d'intêi corp de armată va sfărîma pe cel de al doilea inaintând spre București. Toate trupele din capitală vor fi retrase și corpul de armată din Moldova va asedia capitala care va fi apărată de cătră armata din forturi.

Pre cum se vede aceste manevre au o importanță foarte mare, căci prin ele se va putea observa dacă liniile de fortificație de la Focșani-Nămăloasa pot fi străbătute de un corp de armată care vine din Moldova.

De asemenea se va constata cam ce numĕr de soldați ar fi indestulător pentru a țină in respect și neacțiune din fortificații, pe un corp de armată ce ar inconjura și bloca Bucureștii.

Se crede că impĕratul Germaniei, in visita pe care, se afirmă, că o va face la toamnă M. S. Regelui, in București, va asista la aceste manevre. —

Știri economice. O urcare simțitoare in prețurile grânelor se semnalează din toate părțile țerei, cu deosebire din Brăila, unde a inceput o vie mișcare in transacții.

Așa hectolitrul de grâu, care se vindea acum câte-va sĕptĕmâni cu 6 lei, se vinde acum cu 7 lei, până la 7 și jumĕtate. Rapița de asemenea se vinde binișor.

Porumbul a inceput și el a fi căutat.

Aceeași urcare are loc și in transacțiunile sĕvĕrșite la oborul din capitală.

Cronică.

Resultatul secerișului. Din știrile sosite până acuma despre resultatele secerișului in deosebitele ținuturi ale țerii putem da un raport aproximativ. Cuantitativ preste tot va fi mai puțin grâu ca in anul trecut; cualitativ insĕ este peste mijlociu.

In comitatele din B ă n a t și din U n g a r i a de sud nu este rar g r â u l de câte 79—82 kilogrami, frumos roșcatec și cu bombă de oțel. Nu sufere indoială dară că un astfel de grâu va și avê preț.

S ĕ c a r a este de 69—73 kgr. eară o r z u l de toamnă 64—65 kgr. Afară de puține locuri cualitatea și a sĕcarei și a orzului este lăudată.

In comitatul B i c h i ș u l u i cualitatea grâului este escelentă și va da de jugher câte 370—400 kgr. Asemeni prospecte bune sunt și pentru sĕcară. O v e s u l se coace bine. Plantele de săpat au lipsă de ploaiă.

Din rapoartele intrate la ministeriul de agricultură in timpul din urmă se vede, că lucrările secerișului sunt in curgere pretotindeni. Daunele causate prin rugină, tăciune și musca de Hessen se poate computa cu 10 procente; dauna causată prin grindină și furtună variază intre 5—10 procente.

G r â u l va da 6—7 măji metrici de un juger catastral și se așteaptă o recoaltă de 36—38 milioane măji metrici (anul trecut au fost 40 milioane). Boambele sunt bine desvoltate, frumoase și variază intre 78—81 kilogrami per hectoliter.

S ĕ c a r a dă 6—7 măji m. de juger. Recoalta va da 14—15 milioane m. m. Boambele asemene sunt bine desvoltate, apasă 70—72 kgr.

O r z u l d e t o a m n ă dă resultate bune, 6—12 m. m. per juger, cualitate bună.

O r z u l d e p r i m ă v a r ă nu s'a prea indreptat, recoalta va fi mijlociă, 6—6_1^2 m. m.

O v ĕ s u l va da 6 m. m. preste tot o recoaltă de 11—12 milioane m. m.

R a p i ț a este frumoasă, insĕ prețul nu se poate incă ridica.

C u c u r u z u l (porumbul) stă bine, numai in locurile năsipoase a cam rĕmas inderept.

T u t u n u l promite resultate bune, de și in unele locuri a suferit mult de insecte.

E r b u r i l e d e n u t r e ț au mare trebuință de ploi bunișoare. Pășunea a perit in multe locuri și aceasta o simte foarte tare statul vitelor.

V i i l e stau foarte bine in cele mai multe locuri și promit un cules bun, dacă nu vor interveni cumva estraordinare evenimente și loviri elementare.

Avisare. Din causa lipsei de loc acum, in numĕrul proxim vom continua cu legea despre poliția de câmp și vom da in estras cuprinsul intregei legi electorale, de oarĕ-ce informațiunea despre rectificarea listelor electorale am publicato deja in această foaiă.

De ale fibirĕului Somogyi. Iară ne-a venit o scrisoare din cercul Ciacovei, care dacă consună cu faptele, apoi arată limpede că Dl protopretor al Ciacovei umblă intr'adins sĕ-și facă de cap. Anume Dsa a pe-

---

unde-i culina, că pic de miros de bucate nu străbătea la nasul lui, care, drept că era cam cârn. Cum sta el așa, așteptând sĕ vadă ce o mai fi, vede că neamțul se repede la el cu neşte cleşte şi — când el cască gura sĕ strige pe ortaci intr'ajutor — neamțu-i vîră cleşele in gură şi când le scoate, îi scoate şi o măsea cu ele, şi din urma măselei sângele ţişnea prost.

Ungurul injura, neamţul striga is niks, is niks! ein Gulden! Ungurul ştia ce-i Gulden şi credea că Neamţul îi spune că de nu-i dă 1 fl. îi scoate toţi dinţii. Deci nu mai ḑise nimic, ci plăti neamţului florinul şi eşí suduind ıştenul (Dḑeul) după obiceiul strămoşesc.

Căutându-şi acum ortacii se gândia: de le spun, m'or batjocori, dar mai bine a fi se tac, păţască şi ei ca mine.

— Noa da ce-i? ḑise Pişta.

— Bine ar fi cum ar fi, respunse Gyuri, numai cât nemții tot proşti remân; la ei nu-i ca la noi, sĕ poată merge şi stul intreg de odată in c s a r d ă şi 'n crişmă, a ei intră numai unul de unul, mănâncă, plătec şi ese şi in locul lui se pune altul. Apoi neamţul dracului nici nu ştie ungureşte, e prost rĕu; fără, scoate omul un fiorin, îl arată şi căscând gura îi arată cu mâna spre gură; atunci pricepe el ce-i şi cum.

Astfel luminat, Pişta scoase incă deafară florinul şi intrà in chioscul bărbirului arătând cu mâna spre gură. Acela luà florinul, îl puse pe un scaun şi cât clipi îi scoase o măsea mare ca de cal.

Asta fu bună! gândi Pişta, dar tăcù şi eşí scrişnând din dinţi; se temea ca sĕ nu-i mai scoată neamţul vr'una.

János nici nu mai aşteptà sĕ-i spună Pişta ceva, ci intrà puşcă in casa bărbirului, că până 'ntr'aceea, povestind cu Gyuri şi mai nainte cu Pişta, şi gândindu-se la papricaşul nemţesc, tot noduri-noduri inghiţia.

Pişta nu ḑise nimic cătră Gyuri, era mânios pe el, de ce l'a cumpănit se-şi scoată măseaua şi se mai plătească şi bani; Gyuri incă tăcea, îs aprinsese pipa şi fuma gros că-l durea prost falca. Intr'aceea eată că şi János iese ţinĕndu-se de falcă şi suduind cum ştia el mai ungureşte; János era mânios pe Pişta şi pe Gyuri, că nici unul nu i-a spus ce-l aşteaptă; Pişta era mânios pe Gyuri, de ce a minţit; ear Gyuri era mânios pe amĕndoi consoţii, de ce-l invinovăţesc pe el, când vinovat aevea este numai neamţul, că el, pentru atâta hăram de ban, ın loc se le dee de mâncare, le au scos dinţii şi le au pricinuit dureri. Astfel fiind s'au jurat că altul şi mai mult de la neamţ nimic n'or cere, in casă nemţească n'or intra, dar nici limbă nemţească n'or invĕţa.

De atunci nu pot Ungurii suferi pe Nemţi, numai cât nemţilor nu mult le pasă; de atunci ei tot sumuță pe alte neamuri impotriva nemţilor, se-i resbune că: ce le au scos câte un dinte ducucit. Dar alte neamuri nu au cu nemţii nici in clin nici in mânecă; de atunci apoi Ungurii s'au invrăjbit şi cu alte neamuri, că ce nu vor se sară impotriva nemţilor. Ear când fac Ungurii larmă mai mare, neamţul numai le arată cleştele bărbirului şi ei indată amuţesc de-ai jura că-s peşti, nu Unguri.

Amu ştiţi dară de ce-s Ungurii invrăşbiţi cu alte neamuri şi de ce nu pot suferi pe neamţi?

i.

depsit pe basa unor spuse cu **75 fl.** gloabă pe Iosif Şoşdianu din Obad, pentru că acesta a combătut cu vorbe sonore o dispoziţiune a fibireului, prin care s'a impovarat locuitorii din Obad de dragul unor pretinii, inse absolut fără temeiu de lege. Pedepsitul a apelat la forurile supreme de unde crede că ii se va face dreptate. — In adever nu ne putem destul mira până la ce destrabalare poate ajunge şi se poate tolera in unele locuri conducerea administraţiunii. Pare că se lucră in adins la agitarea şi provocarea poporului destul de necăgit.

Biserica română din Maierile Timişorii. Noua zidire frumoasă a s. biserici române gr. or. din Maiere este aproape gata. In dilele aceste se vor esecuta şi picturele din lăuntrul bisericei. Sinodul şi comitetul parochial a dat on. public român un apel in numele parochiei române pentru contribuiri de ajutorare, la care acesti credincioşi sunt avisaţi.

La cele de pân acuma au mai urmat contribuiri de la on. Dni Ioan Linţu 1 fl. Const. Călţun, Imbroviciu, N. N. câte 50 cr. Casina română 5 fl din Caransebeşiu. Cassa de păstrare din Selişte (Ardeal) 10 fl. Savu Fercu şi Melentiu Maciuţi câte 5 fl din Timişoara.

Necrolog. In 9 Iuliu n. a. c. s'a imormêntat in Maierile Timişorii tinerul compactor Dimitrie Boteanu in etate de 22 ani. Servitiul divin l'a oficiat Dl protopresbiter Dr Traian Putici şi Dl paroch P. Anca. Reuniunea de cântări română a executat cântările prescrise şi a depus pe mormênt o frumoasă cunună cu panclice tricolore, eară tinerul Radneanţu a rostit puţine cuvinte de despărţire; asemene a fost representată şi reuniunea funebrală română, căci reposatul a fost membru la ambele reuniuni. A fost un vrednic tiner român. Fie-i ţěrina uşoară şi greu cercaţii părinţi afle oareşi-care alinare in condurcrea generală.

Examene şcolare. Din Bozoviciu ni se scrie pre larg despre decursul esamenului ce au dat fetiţele de la şcoala gr. or. română sub presidiul Dlui paroch N. Brinzei. Resultatul esamenului din studiile prescrise pre cum şi din lucrările de mână a fost deplin mulţumitoriu, ceea ce serveşte spre lauda Dşoarei invěţětorese Eufrosina Saberca. Esamenul a fost bine cercetat de publicul interesat pentru progresul tinerimei.

Despre esamenele de la şcoala de băieţi şi de fetiţe din Izvin am primit un voluminos şi imbucurătoriu raport special. Esamenele ţinute sub presidiul Dlui protopresbiter Dr Traian Putici au distins zelul şi activitatea Dlui invěţětoriu Ioan Mateica şi Dşoarei invěţětorese Maria Precup. Instructivele şi insufleţitoarele discursuri ale Dlui protopresbiter au făcut cea mai bună impresiune asupra numěrosului public de economi sirguincioşi şi deştepţi, cari au asistat la aceste esamene.

Nouě căi ferate. Ministrul de comerciu a dat concesiunea pentru lucrările prealabile municipiului oraşului Panciova pentru construirea unei căi ferate vicinale de la staţiunea Panciova a căilor ferata torontalene până la Bavanişte, apoi deputatului dietal contele Robert Zsilinssky pentru proiectata construire de cale ferată vicinală de la staţiunea Arad respective Aradul-nou preste Variaş şi Melenţe a căilor ferate vicinale torontalene până la staţiunea Becicherecul mare a căilor ferate de stat ung.

Himen. Dl Traian Alessandru s'a logodit cu Dşoara Maria Leghetici in 23 Iuniu n. 1894 in oraşul Turnu-Severin.

„Săteanul" va fi numele unei reviste, ce va apărea din 1 Sept. a. c. odată pe lună in broşure de 4—5 coale şi va cuprinde literatură poporală in prosă şi in poesie. Scopul acestei reviste va fi de a aduna la un loc — după putinţă — tot materialul literaturei noastre poporale, atât cel neapărut încă cât şi cel ce se află imprăştiat prin calendarele şi foile apărute până adi. — Numai esemplare abonate se vor tipări şi adecă atâtea câte se vor abona până in finea lui Iuliu a. c.

Cei ce cunosc valoarea acestui material sunt rogaţi a sprigini aceasta intreprindere. — Preţul pe un an intreg va fi **6 fl.** seau 15 franci. Materialul: Poesii, colinde, bocete, snoave, povesti, mituri, glume, gâcituri, proverbe, ş. a., precum şi abonamentele sunt de a se trimite la redacţ. revistei „Săteanul" — Ion Pop Reteganul in Beszterczc-Monor (Transilvania).

Demn de imitat. Cu multă bucuriă — scrie „Deşteptarea din Cernăuţ — venim a pune şi comunele Frumosul şi Dea in rêndul acelora, cari s'au lăsat de beutura rachiului. La indemnul dlui Pamfil Pojar, cantor bisericesc şi a dlui Calistrat Molodeţchi din Frumosul s'au sfătuit mai mulţi bărbaţi să se lese cu totul de beutura rachiului şi au făcut intre olaltă chiar şi un contract, că cel ce va gusta rachiu, sau rum, sau altfel de beuturi spirtuoase, afară doară de vin şi bere, se plătească o gloabă de **50 fl.** şi banii aceştia se se impărţească la copiii sěrmani de la şcoală.

Necrolog. După lungi şi grele suferinţe a repausat Traian Fengea invěţătoriu ort. rom. la şcoala de fete din Voivodinţ Mercuri in 22 v. l. c. Inmormêntarea s'a făcut Vineri in 24 l. c.

Nouă cale ferată in Caraş-Severin. Ministrul de comerciu a dat deputatului guvernamental C. Pogány concesiunea pe un an de a face lucrările prealabile pentru construirea unei căi ferate de la staţiunea Rus din valea Haţegului până la staţiunea Caransebeş eventual la cea de la Jupani.

Duel crâncen. In India orientală intre doi oficeri din armata engleză a decurs in dilele trecute un crâncen duel. Căpitanul Philipps şi locotenentul Shepherd şi-au aplanat afacerea „de onoare" prin aşa numitul „duel de şerpe". Anume au introdus in o odaie complet intunecată un şerpe veninos, preste o jumětate de oară a intrat pe-o uşă căpitanul şi pe alta locotenentul. In intunecimea completă nici unul nu putea vedê şerpele şi astfeliu fie-care pas făcut ii ducea mai aproape de moartea sigură, pre când nemişcarea incă era tot atât de periculoasă. Adversarii au petrecut in societatea şerpelui cam 10 minute in cele mai oribile temeri, când deodată se aude un ţipet desperat, in urma căruia căpitanul Philipps se precipită spre uşă, pe carea in groaza de care era cuprins abia cu mare greu a aflat-o. Locotenentul era muşcat de şerpe, car' căpitanul se precipitase spre uşă ca se chieme soldaţi in ajutoriu. Cu ajutoriul soldaţilor au omorît şerpele, apoi s'au incercat se dee ajutoriu nefericitului locotenent, dar' toate silinţele medicilor au rěmas zadarnice, fiind-că locotenentul Shepherd după chinuri grozave de câte-va oare a murit. — Căpitanul Philipps, care in decursul „duelului" a incărunţit de tot, este citat inaintea tribunalului de resboiu, ca se se rectifice pentru acest „duel".

Dacă in loc de găuri puşcate in aer ar fi in us şi la noi „duelul de şerpi", a bună seamă coconaşii nostri duelgii când i-ar apuca mâncărimea duelului şi-ar trage bine seamă de ceea-ce fac.

Judecată fără paragrafi. In comuna Brodjanţ lângă Bisovaţ oamenii se ingroziseră de mulţimea incendiilor. Doi locuitori s'au pus dară la pândă sistematică şi neostenită şi intr'o seară le-a succes a pune mâna pe un petat cu numele Povosevici tocmai când arunca hârtia aprinsă in paile din şura numiţilor, din care apoi s'a şi aprins şi ars superedificatele economice. Ei îşi perdură cumpětul şi-l aruncară pe tăciunariul prins in foc unde se şi prăpădi. Legea inse i-a pedepsit aspru pe amêndoi cari se făcuseră fără drept şi judecător şi executor.

Pungăşiă. Cunoscuta pungaşă Sanda Marcu din Moşniţa a tras Vineri in 6 Iuliu n. in piaţa mare punga cu 25 fl. din pusunariul unui econom din Chevereşul-mare. Poliţia inse a prins'o şi a dus'o in prinsoare.

Curs supletoriu in Arad. Cursul supletoriu ce se va ţinê la seminariul diecesan din Arad cu invěţătorii, cari nu au cualificaţiune formală completă se va incepe Marţia viitoare in 10 Iulie a. c. şi va dură până la 20 August calendariul nou a. c.

Venitele presidentului republicei francese. Leafa anuală a presidentului republicei francese este 600,000 franci. Tot atâta capětă şi pentru acoperirea speselor de representaţiune şi de călětorii. Venitul lui intreg la an dară este 1,200.000 franci ce i-se solvesc din visticria statului in fie-care lună in douě rate separate de câte 50,000 franci.

Cea mai mare bucată de argint. Intr'o mină de argint din Colorado s'a aflat in dilele aceste o bucată de argint massiv, ca şi care nu s'a vědut in lume. Băieşii au dat preste o massă colosală, care i-a impedecat la muncă. Unul dintrênşii a făcut propunerea s'o esploateze. Altul insě a lovit cu ciocanul şi a observat că acea massă e argint curat. După o muncă obositoare, le-a succes a scoate colosul de argint la lumina dilei, şi numai atunci vědură ce comoară au inaintea ochilor. Bulbucul de argint găsit apěsa trei mii şi trei sute funţi care are un preţ de vr'o douědeci şi cinci mii de dolari.

O mamă eroină. In oraşul Giessen a isbucnit foc la o casă mare cu mai multe etage. O biată de lucrătoare numai aşa şi-a putut mântui ai sei patru copii din gura morţii de foc, că i-a aruncat din fereastra etagiului al treilea pe grămada de haine de pat ce locuitorii ameninţaţi au cărat in stradă ca se le scape de nimicire. Mama insaşi s'a scăpat cu ajutoriul uneiscări lungi ce i-au intins oamenii.

Jertfele beţei, negrigii şi nepriceperii.

Moarte urmată din remăşag. Cât de triste urmări poate avê sburdălnicia tinereţelor arată următoriul cas. Elevul gimnasiului superior din Becicherecul-mare Jivan Lambrin s'a prins cu unii ortaci ai sěi, că el poate mânca 150 căsine jumătate coapte şi apoi va lua incă şi o ingheţată. Lambrin dobândi remăşagul. Insě după puţin timp se iviră groaznice sgâciuri de stomac şi după vr'o câteva oare betul tiner muri intre cele mai crâncene dureri.

Graba strică treaba. Măriuța, soția lui Pavel Muțu din Belinț a cosit in câmp cu coasa și se vede că s'a prea grăbit că și-a tăiat cu coasa pulpa piciorului. La inceput rana nu se părea a fi primejdioasă; după scurtă vreme insĕ piciorul s'a tăciunat așa de tare in cât nici medicii n'au mai putut ajuta și biata nevastă tineră de 23 ani a trebuit sĕ moară lăsând după sine doi orfani minoreni.

O mare catastrofă p Tisa. Groaznica furtună din 4 Iuliu a resturnat la Nyregyház prudina ce era se treacă Tisa incărcată cu 200 oameni. Oamenii au cădut in apă și cei mai mulți s'au innecat. Resturnarea prudinei s'a intêmplat fiind că viforul a rupt funia de care era legată prudina.

Impunsĕtură de albin mortiferă. Bernhardt Kleeman administratorul parochiei din Wernersdorf in Boemia, un apicultor pătimaș, observênd in 25 Iuniu că un coș de albine vrea sĕ roiască, s'a grăbit sĕ respingă roirea. In graba sa a uitat a-și invĕli grumazul și mânile, apoi fără de aceea el a credut că poate resista impunsăturile de albine pentru că a pățit'o deja atâtea-ori. O albină insĕ l'a impuns groaznic tocmai intr'o vênă a grumazului și pe ușul om l'au găsit după o oară mort inaintea coșniței.

Felurimi.

Vorbe trădătoare. Se știe că Oltenii lui Tudor Vladimirescu puneau să toți cei bănuiți că sunt greci sĕ rostească vorbele: „reteveiu de teiu pe riște de meiu“.

Acest semn de a cunoaște pe greci era infalibil: nici un grec nu poate r aceste vorbe ca românul. Indată ce Olteanul audiau: retevelo de telo etc. tăiau capul recului. Moții lui Iancu la 1848 cunoșteau Ungurii după rostirea vorbelor: hîrb frâ hîrb spart. Ungurii rosteau herb, h hurb etc. și nu puteau scăpa de Moți. ... ri de aceste mai sunt in istorie. Cel mai vechiu cas e cel povestit de biblie. Pe timpul judecătorilor, Efraimiții fiind bătuți Gileadiți căutau sĕ scape de persecuțiunii și de moarte, simulând portul și limba galaadiților. Dar toți cei bănuiți erau puși se rostească vorba Șibboleth (spic de sĕcară) după rostirea vorbei se cunoștea neamul ... lui. Tot așa cunoșteau Italienii pe ... pul vesperului sicilian pe cei bănuiți a fi F... ezi după rostirea vorbei ciceri (mazere). La 1302 Niderlandezii când s'au rĕsculat ... ra Francezilor, sileau pe fie-care om nec... ut lor sĕ dică Schild en vrined (... și prietin) și cine nu rostea bine era ... celărit.

Numĕrul Jidanilor in Europa. O ... jidovească socotește numĕrul total al J... lor aflători in Europa cu vre-o șese mi... și anume: In Austro-Ungaria 1.644,0... Germania 562,000; in Francia 130,00... Olanda 82,000; in Italia 40,000; in Rom... 265.000; in Rusia 2.522,000; in Turcia ... in Elveția 7000; in Belgia 3000; in ... 4000; in Bulgaria 10,000; in Gibralta... in Spania 1900; in Serbia 3500; in ... 3000 și in Grecia 3000. Ar resulta deci ... intreagă Europa cam $5_1|^2$ milioane ... dintre cari a patra parte se v... Austro-Ungaria.

Economiă.

Viniculture la noi in 1893 și prospectele culesului din estimp. In dilele aceste a eșit de sub tipariu statistica despre rodul vinului in țara noastră. Cu intristare a trebuit sĕ vedem, că de vr'o câțiva ani incoace slăbește rodul vĕdênd cu ochii. I-se pare omului de necredut, dar e faptă adevĕrată, că din țĕrile coroanei ungare, de pe un teritoriu, de 305.636 de jughere abea s'au cules 1.100.212 hectolitre. Din această cantitate pre Ungaria proprie cade numai 939.987 hectolitre; in anul 1892 și mai puțin, adecă: 796.560 de hectolitre.

Causa acestei grozave scăderi e filoxera și peronospora. Pentru de a arĕta aceasta lămurit e de ajuns sĕ spunem, că in Ungaria in anul 1891 luând in socotință toate viile, 20.32°|₀ au fost atăcate de filoxeră, 56.98°|₀ de peronosporă. In anul 1892 23.31°|₀, respective 67.05°|₀, iar in anul 1893 deja s'a urcat la 24.72°|₀ viile atăcate de filoxeră și 68.01°|₀ atăcate de peronosporă. In Slavonia filoxera pustiește și mai groaznic. Acolo din intreg teritoriul de vii 47.05°|₀ e atăcat de filoxeră. Peronospora insĕ nu-i atât de lățită ca la noi. Ea pustiește la noi un teritoriu de 44.53°|₀. Teritoritoriul viilor in Ungaria proprie a produs in anul 1893 cu 22.696 hectolitre mai puțin vin ca in anul 1892, cu toate că cultivarea viilor intre Dunăre și Tisa s'a ridicat in mod imbucurătoriu și acum intreg teritoriul viilor se estinde preste 226.135 jugere.

Cât de repede a scădut in Ungaria rodul vinului se vede din următoarele:

Incă in anul 1885 rodul a fost de 5,422.675 hectolitre, in preț de 62.93 milioane floreni.

in 1889	4,522.250	hectolitre,	in preț de:	52.63	milioane fl.
„ 1890	3,443.727	„	„	49.64	„ „
„ 1891	1,230,626	„	„	26.55	„ „
„ 1892	796.560	„	„	16.97	„ „
„ 1893	939.987	„	„	19.90	„ „

In preț trebue socotit și vinul proaspĕt. Cel mai bun rod in anul trecut a fost in comitatele Poșon și Șopron, căci pe fiecare juger, a cădut câte 18.54, sau 15.86 hectolitre de vin. Estimp, după cum suntem informați, sunt mai bune prospecte ca in anul trecut. Se crede că rodul va fi aproape ca cel din anul 1890.

*

Culesul roselor in Bulgaria. Preste trei-patru dile se sfĕrșește definitiv și pretutindeni destilarea roselor. Timpul și estimp a fost pentru ele nefavorabil, căci recolta, a suferit foarte mare daună din causa multor insecte stricăcioase. — In genere, recolta nu corespunde așteptărilor, cu toate aceste cu 10°/₀ este mai bună ca in anul trecut.

*

Hergheliile rusești. Diariul „Gazeta de Moșcova“ deplânge starea precară in care se găsesc adi hergheliile, odinioară atât de celebre, de cai din Don. Nu e multă vreme, dice ea, de când caii noștri căzăcești făceau admirația Europei intregi și puterile occidentale invidiau cavaleria noastră ușoară, care nu 'și avea părechia, tot universul.

Imensele stepe și livezile fără margini permiteau cazacilor sĕ crească in mare cantitate cai, vaci, oi și capre. Proprietarii de o ...ie până la două mii de capete de vite se ...onsiderau aproape sĕraci și erau mulți cari ...posedau deci de mii.

Este adevĕrat că nu se făcea speculă cu vitele, ci slujeau numai pentru trebuințele casnice; iar caii se intrebuințau pentru serviciul militar.

Ca sĕ poți judeca numĕrul cailor și vacilor ce poseda regiunea Donului, e destul sĕ știi că imense trupe pășteau in stare sĕlbatică prin stepe, fără sĕ se apropie cine-va de ele.

Cătră inceputul celei de a doua jumĕtăți a acestui veac, aceste condițiuni se modificară serios. Populațiunea crescù repede, grație elementeler străine, țĕrani, negustori și proprietari din provinciile vecine, cari emigrau in regiunea Donului, atât de lăudată pentru bogățiile sale. După primele drumuri de fier care brăzdară partea de miadă-di a Rusiei, oamenii incepură sĕ cultive stepele și sĕ producă grâu pentru export. Modul de cultură care se intrebuința era cu totul desavantagios terenului care se seca cu desĕvêrșire din pricină că se semĕna ani de-a rêndul.

Acest sistem barbar de exploatare avù de resultat se transforme pămênturile fertile in nisipuri mișcătoare și sĕ schimbe cu totul clima acestei regiuni.

Drumurile de fer provocară de asemenea exportarea cailor și a vitelor cornute; lucrul acesta mări, intr'adevĕr, la inceput comoditatea vieței cazacilor, desbărându-i de un prisos de vite și mărindu-le averile, dar mai târdiu tocmai aceasta fu causa multor privațiuni. Strĕinătatea și mai ales România exportară in mare cantitate și continuă a exporta incă cei mai buni cai de Don, printre cari excelenți armăsari de reproducție. Rassa incepù sĕ descrească repede așa in cât acum e neapărată nevoe de a se recurge la mĕsurile cele mai energice pentru a remedia această stare de lucruri.

Cazacii de Don intêmpină mari dificultăți ca se găsească cai, din care pricină serviciul militar devine pentru ei o sarcină prea grea. Hergheliile particulare ale Donului produc cai prea scumpi. De aceea cazacii nefiind in stare sĕ plătească prețuri mari, își procură de obiceiu cai din hergheliile kalmucilor din stepele Manytch. Acești cai, foarte robuști și in acelaș timp foarte ușori, amintesc vechii cai de Don și completează in cea mai mare parte cadrele cavaleriei rusești.

*

Coaja de stejar. Ce se face cu atâta coajă de stejar? Călĕtorind cu trenul, vedem mai la toate stațiunile căii ferate magazine mari pline de coajă de stejar; sute de care se descarcă dilnic la măgazine și mii de oameni sunt ocupați cu ea; unii descarcă de pe care și pun in măgăzin; alții in măgăzin o aleg, o leagă, o presează, o taie, o fac ca făina, o pachetează in saci și o pun pe vagoane, cât ar crede cineva că trenul s'a adus numai in Ardeal numai pentru ca cu ajutoriul lui sĕ se despoaie pădurile cele tinere de stejar și coaja lor se o ducă in lumea mare. Oamenii nostri se intreabă că oare de ce atâta muncă și atâta cheltuială cu coaja de stejar? Că-s multe spese cu ea. Sĕ ne facem numai o leacă de comput: Speculanții sunt oameni cu bani, de regulă din țĕri strĕine; pădurile, din cari scot coaja de stejar, nu sunt ale lor, trebue sĕ le cumpere pe bani scumpi, că jugherul îl plătesc, după cum e și pădurea de bună, câte cu 50 fl și mai bine, numai pentru un pĕr, cum se dice, adecă numai pentru lemnele ce sunt pe un jugher; apoi plătesc lucrătorilor pentru că taie lemnele, le despoaiă

de coajă, le fac metrii sau stânjini, uscă coaja și duc atât coaja cât și lemnele până la tren. Eu am computat intr'un loc că spesează speculanții cu fie-care jugher la 200 fl până vĕd produsul pus pe tren. Sĕ mai computăm apoi spesele intreținerii lor, adecă a speculanților, cum și cametele ce li s'ar cuveni după banii ce-i bagă in astfel de intreprinderi, și vom eși la sume fabuloase. Și aceste toate trebue sĕ iese din prețul coajei de stejar. Este deci indreptățită intrebarea: Ce se face cu atâta coajă de stejar?

Din câte materiale de argăsit sunt omului până astădi cunoscute, nici unul nu ajunge pe coaja sau scoarța de stejar; nici unul nu influințează asupra pielei ca ea; nici unul nu se poate amesteca așa bine și așa lesne, cu alte materii de argăsit, ca ea. De aceea are ea atâta căutare, atâta intâietate, față de toate materiile de argăsit, ce omul născocește dilnic.

Știut fiind că stejarul e mai de multe neamuri, și coaja lor e deosebită; unele specii dau o coajă mai bună, alte specii mai puțin bună, dar rea nu este nici o specie pentru scopul argăsitului, toate sunt folositoare.

Cea mai bună coajă o produc stejarii ce cresc pe fețele dealurilor, cari sunt adecă tot mereu in soare. Și cea mai potrivită coajă o dau stejarii tineri, intre 14 și 18 ani, până adecă e netedă, luciă, necrepată, până-i adevĕrată coajă, că după ce prinde a crepa se și ingroașă și inscorțoșează. Scoarța dă foarte puțin material argăsitor, dar mult material coloritor. Coaja bună e frânguiă, fără pete; măcinată, dă o făină albă frumoasă și miroasă puternic. Coaja bună are 12% material argăsitor.

Este acum intrebarea, oare bine face ori ba, acel posessor de păduri, care-și vinde pădurea tineră de 14—18 ani pentru de a o tăia pentru coajă ori ba?

La aceasta intrebare primim douĕ respunsuri contrare:

1) Unii susțin că e bine, deoare-ce dacă cineva are 150 jughere pădure, in fie-care an poate vinde câte 10 jughere care-i aduc un câștig curat de 50 fl la an, și totuș pădurea nu și-o ruinează, că, pre când ajunge la un capĕt, la celalalt capĕt, de unde a inceput, e pădurea in loc și o pot vinde și tăia din nou. Deci acestia sunt pentru comerciul cu coaje.

2) Sunt apoi unii cari dic așa: Dacă am 150 jughere de pădure, nu o dau pentru a o despoia de coajă, deoare-ce:

a) Pentru coajă se taie lemnele veara, când circulează sucul mai tare, in lunile Maiu și Iuniu, deci după tăietură foarte mult suc merge in vĕnt, prin ce stratul productiv al pămĕntului se slăbește fără folos.

b) Dând pădurea tineră pentru coajă, e drept că se ajută industria pieilor, dar se lipsește populația țĕrei de lemne de edificare, că lemnele c o j i t e fiind numai ca mâna, mult ca piciorul de groase și de inalte de la 3—5 metri, nu le mai putem folosí de cât de foc și de pari; ba și folosite de pari, de nu i-om impregna, putredesc ușor, căci sunt tăiate când circulă sucul mai puternic.

Deci sunt contra comerciului cu coaje. Din parte-ne dicem:

Pădurile sĕ se cruțe, sĕ nu lăcomim la banii cei mulți ai speculanților, că lăcomind, ne despoiem pre noi de păduri și prin ele de copacii trebuitori pentru edificii. De tăiem pădurea când e copaci, o tăiem iarna, din Noembre până Martie și o curățim; tăieturile le oprim sĕ nu pășuneze nime in ele și in 4 ani avem dumbrăvi frumoase, dese și cu tufe ca parii de fasole de groase. Atunci o curățim și rărim, și apoi crește de ți-e mai mare dragul. Grijă deci trebue se avem de păduri, grijă mare și bună, ear nu se ne lăcomim la banii cei mulți ai speculanților. — i.

*

Dece regule la mulsul vacilor. Pre lângă nutreț, grije și insușiri de rassă, mai joacă in economia vitelor un rol principal producțiunea laptelui și modul cum sĕ se intêmple mulsul. Cele dece regule mai de căpetenia pentru muls sunt următoarele:

1) Mulsul trebue sĕ se intêmple cu toată repejunea, cât de iute numai sĕ poate; de la iuțala, cu care se face mulsul, atârnă nu numai bunătatea, dar și mulțimea laptelui.

2) Vaca trebue sĕ fie mulsă bine, până intr'un strop, de o parte pentru că laptele din urmă este cel mai gras, ear de altă parte fiind că laptele remas in uger causează aprinderea ugerului și impuținarea laptelui pe di ce merge până in urmă stĕrpește vaca cu totul.

3) Mulsul sĕ se intêmple la un timp anumit, d. e. dimineața la 6 oare și seara la 6 sau 7 oare, trecând preste terminul indatinat, vaca devine nepacientă și și pierde laptele.

4) Sĕ se mulgă vacile cruciș, adecă tot doauĕ țițe de odată, una dinainte și una dinapoi. Prin aceasta ugerul este deșertat de o potrivă și formarea laptelui se asigură, ba se lărgesc canalele de lapte așa cât pot purta 3—4 litre de lapte.

5) Toate mașinele de muls trebuesc delăturate.

6) Vacile tinere, junincile, cari numai cu greu se lasă mulse, trebue tractate cu blândețe. Le scărpinăm la rĕdăcina codii, și de nu se lasă, le legăm sus un picior dinainte. La nici un cas se nu le silim prin bătăi a sta la muls, că prin aceea numai daună ne facem noauĕ eară vacilor durere. Omul bun insĕ nu causează dureri nici animalelor!

7) Curățenia trebue sĕ se observe la muls, dacă voim lapte bun și mult.

8) Se mulgem vacile de 2 sau de 3 ori pe di, atârnă de la referințele economice. La tot casul vacile cu viței mici trebuesc mulse mai des de cât cele cu mânzalăi.

9) In decursul mulsului se fie liniște in grajd. Vaca nu trebue neliniștită.

10) După ce ai gătat de muls, lasă câteva minute vițelul sĕ o mai sugă, că adesea nu a slobodit tot laptele la muls ci l'a păstrat pentru vițel; de nu lași vițelul sĕ sugă — laptele acela merge in pagubă, și vacei causează dureri și incet cu incetul stĕrpire. — i.

Higienă.

Otrăvire de sânge cu țigara. Lucrătoriul Katzke de lângă Berlin avea obiceiul de a mușca țigara cu dinții, și de a o suge și astfel se strângea pe buzele lui o cantitate oare-care de nicotină. Atingĕndu-și cu un deget rănit buza, a observat după vre-o trei dile o mică rană și fiind că durerea devenea din ce in ce mai mare, a chemat medicul, care a constatat o otrăvire de sânge, și fiind că cangrena se intinsese a trebuit sĕ-i taie brațul. —

Fumul de tutun inpotriva insectelor. Copăcelul, care e năpădit de insecte, trebue inchis bine intr'un fel de cort de pânză groasă. Sub cort se pune un mangal cu cărbuni aprinși peste care se aruncă tutun verde și pe urmă se astupă bine cortul. In câte-va minute păduchii sunt asfixiați. De aceea administrația țĕrei ar trebuí sĕ tolereze cultura câtor-va picioare de tutun in grădini. Ea nu poate păgubí regiei și face mari servicii arboricultorilor și florarilor. —

Medicină contra durerii de dinți. Dacă măseaua care te doare este bortoasă, bagă in ea o bucată de camfor și durerea-ți va inceta. — i.

Puterea perdută din mâni ori din picioare o poți recâștiga dacă membrele bolnave le vei freca seara după culcare și dimineața inainte de sculare cu drojdii bune și rari de vin. — i.

Traerea de losuri.

Losurile crucei roșie austriace. La sortirea intêmplată in 2 Iuliu n. a. c. câștigul intâiu de **20000 fl.** l'a dobândit seria 6771 numeru 13, câștigul al doia cu **1000 fl.** l'a dobândit seria 11220 nru 23 apoi au câștigat câte **500 fl.** s. 10200 nr. 50 și s. 11260 nr. 32; câte **100 fl.** s. 284 nr. 4, s. 659 nr. 27, s. 896 nr. 20, s. 2022 nr. 6, 2169 nr. 2, s. 3131 nr. 13, s. 3273 nr. 22, s. 4305 nr. 14, s. 5189 nr. 34 s. 6504 nr. 14, s. 7894 nr. 47, s. 8216 nr. 4, s. 10649 nr. [illegible] s. 11690 nr. 34 și s. 11864 nr. 25; câte **50 fl.** s. 390 nr. 42, s. 431 nr. 13, s. 1798 nr. 8, s. 4488 nr. 6, s. 4554 nr. 37, s. 5548 nr. [illegible] s. 5958 nr. 35, s. 6246 nr. 32, s. 6285 nr. 33, s. 6476 nr. 28, s. 6558 nr. 9, s. 7259 nr. 18, s. 7450 nr. 18, s. 8154 nr. 12, s. 8757 nr. 9, s. 9458 nr. 16, s. 9941 nr. 14, s. 10860 nr. 20, s. 113[illegible]1 nr. 33 și s. 11860 nr. 41.

Losuri comunale vienese. La sortirea premielor d[illegible] Iuliu n. a. c. câștigul prim de **200.000** l'a dobândit seria 75 numeru 93; al doilea câștig cu **20.000** fl seria 778 nru 5; al treilea câștig de **5000** fl seria 326 nru 66, câte **100 fl** s. 889 nr. 81, s. 1406 nr. 65, s. 2937 nr. 7 și nr. 75 și s. 2997 nr. 8, câte **250 fl**; 271 nr. 63, s. 462 nr. 58, s. 543 nr. 54, s. [illegible] nr. 54, s. 1406 nr 4 și nr. 54, s. 1489 nr. 6, s. 1556 nr. 60 și nr 64, s. 1580 nr. 57 2341 nr. 82 și s. 2835 nr. 32.

Ghicituri.

[illegible] aici până la munte, tot căldări cu fun[illegible]is? (Mușinoele de furnici.)

[illegible] douĕ lemne, hodrolemne și mai multe măi[illegible] (Scara.)

[illegible] hici-mici ce-i: sus sună, jos rĕsună, [illegible] dună? ([illegible] și oamenii când merg la biserică.)

[illegible]ĕrg in vĕrful bățului, peana cocostîrcului. (Macul.)

Am o gâscă șoancă-boancă, la grumadi [illegible]agă, din clonț îmi păhărnicește: Trudeșgăcește. (Plosca-ciutura.)

Am o bâtă măzărată, din toamnă-'n pod (Cucuruzul.)

Am un bulz de aur, in șepte piei de (Soarele.)

Umblă tare, suflet n'are, îți dă minte și [illegible]ă, de-i găci îți dau o rață. (Orologiul.)

Posta redacțiunii.

[illegible]ui C. F. invĕț. in F: Nu-ți putem da, [illegible] că nici noi n'am primit incă nici un rĕnd [illegible]ațiune despre conferința invĕțĕtorilor din [illegible].

[illegible]lui I. S. in Obad: Bine ai făcut că ai [illegible]; drepturile trebue apĕrate până la [illegible] instanță.

Mai multor Domni: Rapoartele despre esa[illegible]le de la sate și despre alte intêmplări locale [illegible]n a nu le prea intinde. Repoarte despre [illegible]tatele secerișului negreșit se primesc, insĕ [illegible] și sĕmburos.

Têrgul de producte.

In piaţele din ţările esterne comerciul este mai vivace, preţurile se urcă incet.

In piaţa din B p e s t a comunicaţiunea şi comerciul e aproape ca in săptămâna trecută. Speciele de grâne principale se căutau. Ele variază in preţuri.

G r â u curat s'a adus puţin la têrg, nici era prea căutat. In săptămâna aceasta morile au favorisat puţin grâul de provenienţă indigenă, grâul străin nu prea era. Circulaţiunea săptămânei se urcă la 100,000 măj metrice.

O v e s u l. A fost mai puţin căutat. S'au vêndut vr'o 5 mii de măji metrice şi se plătea, amĕsurat cualităţii, cu 5 fl. 60 cr. — 7 fl. 10 cr. per m. m.

C u c u r u z u l, s'a susţinut in preţ, in fine s'au vêndut cu 4 fl 74 cr.—4 fl 94 cr. Cucuruzul nou in Steinbruch lângă Bpesta se cumperă dacă este uscat cu 4 fl 80—5 fl 05 cruceri.

G r â u l este fluctuant. Preţurile variau cu 7 fl 06—7 fl 49 cr.

S ĕ c a r a incă sau căutat, cumpĕrătorii erau puţin reservaţi; din afară n'au sosit multe comande. Cu totul a fost o circulaţiune de 5000 măji metrice, iară preţul se stăbili in fine cu 5 fl. 05 cr. — 5 fl. 30 cr.

S ĕ c a r a de primăvară se da cu 5 fl. 03 cr. — 5 fl, 40 cr. in fine insĕ remase cu 5 fl. 02 cr. — 5 fl. 30 cr.

O r z u l de nutreţ şi de fabrici a remas staţionar cel ungar cu 5 fl. 30 cr. — 6 fl. 20 cr. cel din esterne nu era mai scump şi se lua in fine cu — 5 fl. 70 cr. cu vamă cu tot.

P ă s t ă i o a s e. Nu se prea căutau din afară; preţurile erau: P ă s u l a puţin căutată măre albă 5 fl. 50 cr. rotundă 6 fl. 25 cr. sură 5 fl. 25 cr. pistriţă 4 fl. 50 cr. pitică 7 fl. cr. M a z e r e 8 fl. 25 cr. — 9 fl. 25 ungară despoiată 16 fl. 10 cr. L i n t e, slab căutată, soiul mai slab 9 fl. mai bun şi despoiat, amĕsurat soiului şi mărimei până la 20 fl. M a c sur 28 fl. vênĕt 32 fl. C h i m i n, din ţară nu este, cel ollandez 38 fl. (Toate se pricepe, per 100 kilogramuri).

S ĕ m ê n ţ u r i. Sĕmênţă de trifoiu 70—72 fl. de luţernă 64—68 fl. măzĕriche 8 fl. 25 cr.— 8 fl. 75 cr. mohor 8 fl. 00 cr. — 8 fl. 50 (tot per 100 Kilogr.), de I i n 11 fl. 00 cr. — 12 fl. 50 cr.

G o g o a ş e 10 fl 50— 12 fl 75.

V i c t u a l i i. Preţurile preste tot scad incă la cei mai mulţi articoli. Gâsce 4—6 fl. Găine 80 cr. — 90 cr. — 1 fl. 20 cr. Coponi 1 fl. 80 cr. şi 2 fl. 60 cr. Ciurcan 3 fl. 50 cr. = 5 fl. — cr. Reţe 1 fl. — cr. — 1 fl. 30 cr. Pui 1 fl. 20 cr. — 1 fl. 50 cr. per părechi en gros.

O a u ĕ, 50 până 52 dărabe 1 fl.

C a r t o f i (crumpiri, baraboi, mere de pământ) au căḑut cu 60 cr. la maja metrică: s'au vêndut galbini cu 2 fl. 00 cr. rosa nuoi 1 fl 60 cr. ca covrigii 2 fl 50 de fabrică 1 fl. 00 cr.

P r u n e sêrbeşti 8 fl. 30— 19 fl 20 cr. bosniace 9 fl. 37 cr. — 22 fl. 30 cr. — Lictar, 12 fl. 94 cr. — 14 fl. 50 cr. — M i e r e a destilată cu 33 fl. — C e a r a, notează 153 fl.

C e a p a in cuantităţi mari a remas cu a 4 fl. 80 — A i u l 37 fl (per 100 Kilogr.)

L â n a. Têrgul a fost bine cercetat, comunicaţiunea mai viuă ca in săptĕmână trecută. Lână de vară brută 91 fl. vênĕtă mai slabă 89 fl. mai bună 114 fl. defectuoasă 75 fl.

C a r n e a d e v i ţ e l. Têrgul bun. Tendenţa tare. Viţei vii 36 cr — 42 cr. tăiaţi 38 cr. — 52 cr. per Kilog. nesocotită darea de consum. — Mieii se ţin 5 fl 48 cr. — 7 fl 40 cr. părechia.

P o r c i i 44—52 cr. de chilă.

U n s o a r e d e p o r c 52 fl. 50 cr. Clisă (slanină, lard) 44 fl. — 48 fl 56 cr. amĕsurat cualităţii.

P i e i b r u t e. In săptĕmâna trecută s'au vêndut mai cu seamă piei de oaie, anume 6000 dărabe sêrbeşti cu 97 fl. — 2000 ardeleneşti cu 64 fl. şi 2600 macedonene cu 105 fl. per 100 kilograme.

Bursa de Budapesta din 11 Iuliu 1894.

Datoriă de stat:

Renta de aur ung. 100, 500, 1000	4%	118.60
„ „ „ „ 10.000	4%	—.—
„ „ „ „ pr. 31 Mart.		118.30
„ „ coroane ung.	4%	95.40
„ „ „ „ pr. 20 Mart.	4%	95.10
Obl. căilor fer. orient. 1876	5%	124.—
„ „ „ de stat, 1889, aur.	$4\frac{1}{2}$	127.50
„ „ „ „ „ „ arg.	$4\frac{1}{2}$	103.—
Obl. cu premii ung., 100.		153.50
„ „ „ „ 50,		153.50
Obl. de desdaun. regal., am., ung.,	$4\frac{1}{2}$%	101.—
„ „ „ „ croate	$4\frac{1}{2}$%	102.—
Bonuri rur. ung.	4%	96.—
„ „ croate	4%	99.—
Obl. regul. Tisei (Seghedin)	4%	145.50
„ hipot. croate, 100.,	5%	—.—
Asemnatele cas. de stat. 6 luni, 100,		—.—
Datoria de stat com.. hărtia, Mai-Nov.	$4\frac{2}{10}$	98.50
„ „ „ „ „ Febr.-Aug.	$4\frac{2}{10}$%	98.50
„ „ „ „ arg. Jan.-Jul.	$4\frac{2}{10}$%	98.50
„ „ „ „ „ Apr.-Oct.	$4\frac{2}{10}$%	98.50
Renta de aur austr.	4%	119.75
Datoria de stat austr. 1854. 250,	4%	150.—
„ „ „ „ 1860, 500	5%	147.—
„ „ „ „ 1860, 100	5%	159.50
„ „ „ „ 1864, 100		198.—
„ „ „ „ 1864, 50		198.—
Obl. oraş. Budapesta 1890	$4\frac{1}{2}$%	101.50
Obl. c. fr. bulg.	6%	119.—
„ cu prem. sêrb. 100 fr.	3%	38.—
„ „ „ „ „ „ (stamp. austr.)	3%	39.—
„ soc. p. reg. Temeş-Bega	5%	105.—

B a n c e.

Banca anglo-austriacă 120	154.—
„ pe acţii Budapestană 100	128.50
„ „ „ a capitalei I emis. 100	94.—
„Hermes“ intreprind. de bani 200	—.—
Banca de credit fiumana 80	120.50
„ „ „ gen. ung. 200	—.—
„ „ „ „ „ din 31 Mart.	442.—
„ „ „ pe acţii Budast. 50	54.50
„ „ „ austriacă 160	—.—
„ „ „ „ din 4 Apr.	368.50
„ industrială I ung. 150	215.—
„ „ şi comerc. ung. 100	—.—
„ „ „ „ „ din 31 Mart.	114.—
„ croat-slavon. 100	—.—
„ de credit ung. 200	119.—
„ „ „ „ vechiă 100	—.—
„ „ „ „ II. emis. 31 Mart.	237.50
„ comercială ung. pestană 500	1124.—
„ com. şi industr. bpestană 100	—.—
„ de credit fonciar centrală 500	590.—
„ croată de escompt 200	—.—
„ de escompt şi zarafiă ung. 400 K.	—.—
„ „ „ „ „ 31 Mart.	246.—
„ austro-ungară 600	1034.—
„ „Unio“ 200	—.—

Scrisuri fonciare.

„Albina“, inst. de econ. 5%	102.50
Banca civ. de credit Arad 5% 40 ani	100.—
„ „ „ „ „ 5%	101.—
„ „ „ „ „ $5\frac{1}{2}$%	101.—
„ de credit ardeleană 5%	100.—
„ „ „ „ $4\frac{1}{2}$% 40 ani	99.—
„ „ „ „ $4\frac{1}{2}$% 50 ani	98.50
„ credit fonc. din Sibiiu 5%	102.50
„ „ „ „ „ $5\frac{1}{2}$%	—.—
„ „ „ „ „ 6%	—.—
„ „ „ „ „ $4\frac{1}{2}$%	100.50
„ gen. din Sibiiu 110 5% 31.3 ani	—.—
„ „ „ 106 5% 40 ani	—.—
„ „ „ „ III. emis. 5%	102.50
„ „ „ „ IV. emis. $4\frac{1}{2}$%	100.50
„ I. de credit din Timişoara 5%	102.—
„ I. „ „ „ „ $4\frac{1}{2}$%	99.50
Imprumut. bancii ung. hipotec. 4%	128.—

Sorţuri private.

Imprumutul oraş. Viena din 1874, 100	178.50
Sorţuri din Buda 40	63.—
„ „ „ st. austr.	65.—
Sorţuri reun. „Io-sziv“ 2	3.30
„ „ „ austr.	3.60
„ crucea roşie 5	12 50
„ „ „ austr.	13.50
Obligaţiunile basilicei 5	—.—
„ „ bpestan	10.75
„ „ austr.	11.—
„ crucea roşie italien. 25 lire	12.50
„ „ „ „ austr.	13.50
Instit. de cred. austr. 100	200.—
Crucea roşie austr. 10	19.50
Sorţi Pálffy 40	58.50

Monede.

Galbenul ces. şi reg. tesc.	5.90
„ „ „ „ verig.	5.94
„ austr.-ung. de 8 fl.	9.96
„ de 20 franci	9.92
20 marce	12.28
Lira de aur turcească	—.—
Argintul austr. şi ung.	11.29
100 marce germ. in papir	61.37
„ „ „ de bancă pr. 31 Maiu	61.37

Bursa din Bucuresci pe ḑiua de 10 Iuliu 1894.

E F E C T E	Dobêndă	SCADENTA CUPOANE-LOR	OFERITE cu bani gata
IMPRUMUTURI DE STAT ROMANE			
Rentă perpetuă	5%	Apr.—Oct,	$100\frac{3}{4}$
„ amortibilă	5%	Apr.—Oct.	$97\frac{1}{2}$
„ „ din 1892	5%	Ianuarie Iulie	98
„ „ „ 1893	5%	Ianuarie Iulie	$98\frac{1}{2}$
„ „ $32\frac{1}{2}$ mil.	4%	Ianuarie Iulie	$84\frac{1}{2}$
„ „ 50 mil.	4%	Ianuarie Iulie	$83\frac{3}{4}$
„ „ 274 mil.	4%	Ianuarie Iulie	$85\frac{1}{2}$
„ „ 45 mil,	4%	Iunuarie Iulie	$86\frac{3}{4}$
Obl. căilor fer. rom. (conv. Schuldverschreibung)	5%	Ianuarie Iulie	—
Obl. de Stat (conv. rur)	6%	MaiuNoembre	$100\frac{3}{4}$
„ casei pens. a 300 lei	10	MaiuNoembre	277
IPMRUMUTURI DE ORASE			
Obl. ale com. Bucuresci 1883	5%	Ianuarie Iulie	$86\frac{1}{2}$
„ „ „ „ 1884	5%	MaiuNoembre	—
„ „ „ „ 1888	5%	Iun.—Dec.	—
„ „ „ „ 1890	5%	MaiuNoembre	$87\frac{1}{4}$
IMPRUMUTURI DE SOCIETATI			
Scris. func. rur.	5%	Iulie Ianuarie	92
„ „ urb. Bucuresci	7%	Iulie Ianuarie	102
„ „ „ „	6%	Iulie Ianuarie	100
„ „ „ „	5%	Iulie Ianuarie	87
„ „ „ Iaşi	5%	Iulie Ianuarie	$79\frac{1}{2}$
Obl. soc. de basalt	6%	Iulie Ianuarie	95

ACTIUNI	Ultim divid.	Valoarea Nomiuala	
Banca naţ. a Rom.	86	500	—
Soc. de asig. Dacia-Rom.	35	200	—
„ „ „ Naţionala	36	200	—
„ „ „ Patria	—	100	—
„ rom. de construcţiuni	15	200	—
„ de basalt	30	250	—
„pentru fabr. hârtiei	—	100	—

MONETE	OFERITE cu bani gata
Napoleonul	—
Galbenul austriac	—
Coroana germană (marca)	—
Lira sterlină	—
Lira otomană	—
Imperialul rusesc	—
Florinul austriac de hărtie	—
Rubla de hărtie	—
Aur contra argint (agiul)	0%

CEREALE	Greutatea in libre	OFERITE hectolitrul
Grâu	60	8
Porumb	60	5·75
Secară	—	—
Ovĕs	—	—
Orz	—	—
Rapiţă	—	—
Fasole	—	—

S C H I M B	CURSUL
Londra . . cek	25.41
„ . 3 luni	25.27
Paris . . cek	101
„ . 3 luni	100. 25
Francia . cek	—
„ . 3 luni	—
Viena . . cek	$203\frac{1}{4}$
„ . 3 luni	$201\frac{1}{4}$
„nap. (scurt)	—
Berlin . . cek	124.35
„ . 3 luni	123.70
Germania . cek	—
„ 3 luni	—
Amsterdam3 luni	—
Petersburg 3 luni	—
Belgia . 3 luni	99.90
„ . (scurt)	—
Elveţia . 3 luni	—
Italia . . 3 luni	—

Preţurile bucatelor din piaţa Timişoarei.

De la 11 Iuliu 1894.

După notările societăţii „Lloyd“ din Timişoara.

Grâu, greutatea cualit. 76 chilog. per 100 chilog. 6.15—6.20
„ „ „ 77 „ „ 100 „ 6.20—6.30
Sĕcară „ „ „ „ „ 100 „ 4.50—4.60
Orz „ „ „ „ „ 100 „ 5.50—6.60
Ovĕs, venturat per 100 chilogr. . . . . . . 6.——6.10
Cucuruz, nou „ 100 „ . . . . . . 4.50—4.60
Rapiţă, „ 100 „ . . . . . . 8.30—8.40

Tariful zonelor

pentru căile ferate de stat reg. ung.

Valid din 1 August 1891

ntre Timişoara si urmatórele staţiuni.

Preţurile comunicaţiunii-vecine:

Pentru trenurile Personal = Omnibus sĕu mestecate

Zona	I clasa	II clasa	III clasa
1	—.30 cr.	—.15 cr.	—.10 cr.
2	—.40 cr.	—.22 cr.	—.15 cr.

Staţiunile comunicaţiunii-vecine

	Zona		Zona
Beregseu	2	Szakálháza	1
Merczyfalva	2	Siag	1
Recasiu	2	Sant-András	1
Remetea	1	Jebel	2

Tariful de zone general

	Trenuri pers. omnib. sĕu mest.			Trenuri accelerate		
Zona	I clasa	II clasa	III clasa	I clasa	II clasa	III clasa
1	50	40	25	60	50	30
2	1.00	80	50	1.20	1.00	60
3	1.50	1.20	75	1.80	1.50	90
4	2.00	1.60	1.00	2.40	2.00	1.20
5	2.50	2.00	1.25	3.00	2.50	1.50
6	3.00	2,40	1.50	3.60	3.00	1.80
7	3.50	2.80	1.75	4.20	3.50	2.10
8	4.00	3.20	2.00	4.80	4.00	2.40
9	4.50	3.60	2.25	5.40	4.50	2.70
10	5.00	4.00	2,50	6.00	5.00	3.00
11	5.50	4.40	2.75	6.60	5.20	3.30
12	6.00	4,80	3.00	7.20	6.00	3.60
13	7.00	5.30	3,50	8,40	6.50	4.20
14	8 00	5.80	4.00	9.60	7.00	4.80

Consemnarea statiunilor

si a numerilor zonelor de cari se ţin acele staţiuni in comunicaţiunea cu Timişióra:

	Zona		Zona		Zona
Abony	13	Kis-Kőrős	13	Puszta-Tenyő	12
Alcsi	13	K. K. Dorozsma	8	Radna-Lippa	6
Algyő	8	Kistelek	9	Rakasdia	8
Anina	11	Kis-Szálás	12	Rácz-Szt-Péter	8
Arad	4	Kigyos	6	Remetea	1
Baja	13	Konop	7	Rekás	1
Bajmok	12	Cornea	9	Rom.-Bocşan	5
Bács Almás	12	Cőrpa	7	Rőszke	8
Baziasiu	8	Kőtegyán	10	Sarkad	10
Beregseu	1	Krassova	10	Siag	1
Berzava	8	Kruşovacz	10	Sámson	10
Bichisiu	9	Curticiu	5	Sárafalva	7
Békesföldvár	8	K. Kun-Szálás	12	Soborsin	9
Bel.-Chiseteu	3	Kutvőlgy	10	Szabadka	10
Birda	3	Lesz	12	Sofronya	4
Bikity-Borsod	12	Lizzava	10	Szajol	13
Branyitzka	12	Lőkősháza	6	Szakálháza	1
Ciaba	8	Logosiu	3	Salonta	11
Csantavér	11	Maidan	9	Szarvas	12
Cs. Keresztur	13	Maros-Ilia	12	Szatymaz	8
Cséffa	12	Mehadia	11	Szeged	7
Csikeria	11	Merczyfalva	1	Szent-Audrás	1
Ciongrad	12	Mezőberény	9	Szent-Hubert	3
Csorvás	9	Mező-Keresztes	13	Szolnok	13
Detta	2	Mező-Tur	11	Szőregh	7
Deva	13	Militics	13	Stam. Moravicza	3
Fegyvernek	13	Mokrin	11	Tavankut	11
Biseric'a-alba	7	Moritzföld-Soşdia	4	T.-Szlatina	8
Félegyháza	11	Nagy-Kikinda	4	Teregova	9
F.-Vásárhely	31	Nagy-Kőrős	13	Topolya	19
Gataia	3	Nagy-Szt-Miklos	7	Topletz	12
Gavoşdia	5	Nagy-Várad	13	Topolovetz	2
Gerendás	8	Német-Bocsán	5	Totvárad	6
Gertenyes	4	Német-Ság	2	T.-Szt.-Miklos	11
Gurasada	12	Nyársapót	13	Uj-Arad	2
Glogovatiu	4	Oravitia	9	Vadkert-Tuzlar	13
Gyertyámos	1	Orczyfalva	1	Valkány	7
Gyoma	10	Orosháza	10	Valizzora	5
Gyorok	5	Oroszlámos	6	Varjas	1
Gyula	9	Orsiova	12	Váradpüspöki	4
Halas	12	O.-Bessenyő	6	Várad Velentie	13
H. Feketehegy	13	Örményes	8	Verbász-Kula	13
Baile Erculane	11	Osi	12	Verciorova	13
Horgos	9	Palics	10	Versecz	12
H.-M.-Vásárhely	9	Paulis	6	Vinga	3
Jablonicza	10	Perjámos	8	Vojtek	9
Iassenova	6	Piski	13	Zsaguzsen	5
Iám	7	Podporány	5	Zám	12
Caransebes	6	Porta Orientalis	9	Zombor	12
Cavaran Sacul	5	Puszta Bánréve	12	Zsebely	3
Kecskemét	12	Puszta-Páka	12	Zsidovin	5
Kelebia	11	Puszta-Peteri	10	Zsombolya	0
Kétegyháza	6	Pnszta-Poo	12		

Toate celelalte staţiuni se ţin de zon'a 14.

Bursa de bucate din Budapesta.

De la 11 Iuliu 1894.

Grâu de primavară . . . . fl. 7.29 —
„ „ toamnă . . . . fl. 6.94 —
Ovĕs de toamnă . . . . fl. 5.94 —
„ de primavară . . . . fl. 5.49 —
Cucuruz per Mai—Iuni . . . . fl. 5.09 —
„ „ Iul.—Aug. . . . . fl. 4.97 —
Rapiţă . . . . fl.10.05 —

Invitare la prenumeraţiune.

„Foaia de Dumineca“ a diarului „Dreptatea“, apare odată pe sĕptĕmână in estensiune de cel puţin 8 pagine cu ilustrăţiuni, este intocmită pentru trebuinţele ţĕranului român şi costă

pe un an fl. 2
pe 1/2 an fl. 1

(„Dreptatea“ care apare in fiecare di de lucru costă 1 fl. pe lună, 12 fl. pe an. Cine abonează „Dreptatea“ capetă şi „Foaia de Dumineca“ gratuit).

Abonamentele se fac mai cu inlesnire prin mandate postale. Domnii abonenţi sunt rugaţi a insema pe cuponul mandatului foaia şi timpul pentru care trimit abonamentul, precum şi adresele lor corect şi legibil.

Adresăm inteligintei noastre rugarea, se binevoiască a recomânda poporului de la ţară abonarea acestui organ menit a contribuí la educăţiunea politică, culturălă şi economică a poporului român.

Abonamentele se trimit la adresa Administraţiunei diarului „Dreptatea“ in Timişoara. (Temesvár, Stadthausgasse Nr. 4.)

Administraţiunea.

S'a tipărit in „Institutul tipografic, societate pe acţiuni“ in Timişoara.